

1088173

1022

IZSELJENIŠKA KNJIŽNICA ŠT. 5

Ljubljana, dne 25. junija 1931

**IZSELJENIŠKI
VESTNIK**

**ZA POZDRAV
JUGOSLOVANSKIM
IZLETNIKOM IZ
AMERIKE**

1931

**Izdala in založila
DRUŽBA SV. RAFAELA V LJUBLJANI**

Slovenske g. izseljeniške misijonarje
in vse naše izseljence celega sveta prosimo,
da nam za prihodnjo številko pošljejo kratka
poročila o delavskih razmerah, o njih ver-
skem, društvenem in kulturnem življenju v
njih naselbinah.

„Izseljeniški Vestnik“, naj postane vez,
ki bo vezala slovenske izseljence vsega sveta
med seboj v skupno našo izseljeniško dru-
žino in obenem z materjo domovino.

Ljudska posojilnica

r. z. z n. z.

v Ljubljani, Miklošičeva c. 6
(tik za franc. cerkvijo v lastni palači)

sprejema hranilne vloge in
dovoljuje posojila ter kredite
pod najugodnejšimi pogoji.

Hranilne vloge znašajo nad
100 milijonov dinarjev

68876

IZSELJENIŠKA KNJIŽNICA ŠT. 5

IZSELJENIŠKI
VESTNIK

ZA POZDRAV
JUGOSLOVANSKIM IZLETNIKOM
IZ AMERIKE

1931.

IZDALA IN ZALOŽILA
DRUŽBA SV. RAFAELA V LJUBLJANI

Žaložila „Družba sv. Rafaela v Ljubljani“.
(Podpredsednik Valentin Tomc.)

Za Zadružno tiskarno v Ljubljani S. Magolič.

I.

Prisrčno pozdravljeni.

Če smo vsako leto z velikim veseljem pozdravljali naše ljube brate in sestre, ki so posamezno prihajali iz tujine domov po dolgih letih grenke ločitve in prinašali solnce veselih in srečnih ur v stotine slovenskih domov, pozdravljamo letos še s posebnim veseljem oba organizirana obiska naših slovenskih oziroma jugoslovanskih izseljencev.

Kako nenaravno je bilo dosedaj razmerje med domovino in slovenskimi izseljenci v tujini. Stotisoče svojih bratov in sestra je imel naš narod v tujini, samih svojih najbližjih krvnih sorodnikov, s katerimi so se vezale najožje in najsvetejše vezi ljubezni. In vendar kako malo se je domovina kot celota zanimala zanje. Kako malo storila za njih varstvo in zaščito! Kako opravičeno je zato zaklical Shebogansky župnik Rev. J. Cerne predlanskim: „Domovina, zakaj pozabljaš na svoje otroke v tujini?“

Za izseljence so se zanimali samo domači ožji sorodniki, pa še ti le prevečkrat samo iz gole sebičnosti. Na stotisoče slovenskih rok je molelo proti Ameriki češ, dajte, dajte, pomagajte, srca so pa ostala za izseljence in za njih koristi zaprta.

Izseljenci v tujini so to brezčutnost domovine do njih britko čutili in kaj čuda, da se enako kot skupina niso navduševali za domovino toliko hitreje tonili v tujih morjih in tako tudi na kake skupne izlete niti mislili niso.

Danes, hvala Bogu, je to že veliko bolje. Smelo trdimo, da je družba sv. Rafaela s svojim delovanjem zadnja tri leta veliko pripomogla k temu, da so se te nenaravne razmere začele znatnoboljševati, da se zveze naroda tu doma s svojimi izseljenci v tujini obnavljajo in vedno bolj krepe. Danes se steguje ne samo stotisoče slovenskih rok proti tujini, temveč objednem tudi stotisoče ljubečih src, ki so se dvignila, da z združenimi močmi pomagajo slovenskim izseljencem v tujini, da bo njihova grenka pot v tujino uspešna zanje in za domovino. Ljubezen bo pa rodila ljubezen.

In tako imamo letos srečo in radost, da pozdravljamo dva organizirana izleta naših ljubljenih slovenskih oziroma jugoslovanskih amerikancev.

Prva skupina.

To skupino je organiziral Izseljeniški savez v Zagrebu. Za 27. 28. in 29. je priredil prvi izseljeniški kongres, ki se bo otvoril dne 26. 6. v Ljubljani, nadaljeval v Zagrebu in končal v Beogradu.

Bodite nam prisrčno pozdravljeni, udeleženci tega kongresa! Srčno se veselimo

Vašega prihoda, ker niste prišli sem v domovino samo na oddih in obisk, temveč prišli ste, da pomagate domovini pri velikem delu, katerega želi vršiti za vas, svoje izseljence.

Vaš obisk naj vzbudi tu doma med nami še več smisla, več razumevanja, več brige, predvsem pa še več ljubezni domovine do svojih izseljencev. Domovina vas je res do sedaj pozabljala. Toda ne morete ji zameriti tega. Mislite na razmere, v katerih je bila do sedaj, ki so ji onemogočale vsako uspešnejše delo. Pred vojsko je bila v sužnosti tujcu, ki ji tega ni dopustil. Potem je bila svetova vojska — vsi veste, da je bila to naša grenka Kalvarija. Sedaj v prvih letih naše narodne svobode je bilo pa doma toliko dela, da na tujino skoraj ni bilo mogoče misliti.

Danes je pa prišel čas, da se snidemo vi iz tujine in mi tu doma, sedemo k skupni mizi, si pogledamo iz oči v oči in pustimo, da govore naša srca in naši jeziki in popravimo kar je bilo v tem dosedaj zamujenega. Ne, še smo bratje! Še se ljubimo! Zato se pa naše srce raduje Vašega prihoda in Vas prisrčno in iskreno pozdravlja. Z vami pri vaših posvetovanjih bodo naše misli, pa tudi naše vroče želje, da Bog blagoslovi vaše veliko delo, katerega ste prišli sem izvršit.

Pozdravljamo pri tej skupini posebno prvaka in voditelja naših slovenskih ame-

rikancev, gospoda Antona Grdina, bivšega predsednika Kranjsko Slovenske Katoliške Jednote in sedaj predsednika Baragove zveze.

Neizmerne so koristi, katere ima naš narod od svojega izseljeništv. Toda največji in najlepši cvet, katerega nam je naše slovensko izseljeništv rodilo, je pa škof Baraga. Gospod Grdina, kot predsednik Baragove zveze, nam prinaša sedaj ta cvet v domovino. Baragova zveza je dvignila po celi Ameriki zastavo Baragovo. Dosegla je, da je Ameriški episkopat poslal v Rim prošnjo, da se začne proces za beatifikacijo tega našega velikega izseljenca. 19. julija bo v Ljubljani v stolnici velika proslava škofa Braga, ki bo gotovo veliki dan tudi za ves slovenski narod.

Gospod Grdina prihaja pa sem tudi še z drugim namenom. V svojem velikem narodnem navdušenju budi že več let naše ameriške Slovence k zvestobi in ljubezni do domovine in naroda potom filmskih predavanj. Sedaj prihaja domov, da bo šel v vse večje slovenske župnije in tam filmal ljudi, kraje in običaje, in šel potem ž njimi po Ameriki od naselbine do naselbine, jih kazal slovenskim naseljencem in jih navduševal za ljubezen do njih lepe domovine. Zares, veliko narodno delo!

Toraj, udeleženci izseljeniškega kongresa, bodite prav iskreno in prisrčno pozdravljeni!! Družba sv. Rafaela vam kliče iskreni in prisrčni dobrodošli!

Druga skupina.

To skupino je organizirala naša prva slovenska in največja katoliška podporna organizacija ameriških Slovencev, katero poznamo pod imenom Kranjsko Slovenska Katoliška Jednota. Domovina je to organizacijo uradno povabila na obisk za letošnje leto že leta 1925, ko je bil tu v domovini njen tedanji predsednik g. Anton Grdina. Danes prihaja ta velika in dobra „Mati katoliških slovenskih izseljencev v Ameriki“ uradno res sem v domovino. Družba sv. Rafaela to veliko organizacijo kakor v svojem, tako v imenu celega naroda prav iskreno in pristrčno pozdravlja.

Domovina ve, pa tudi visoko ceni, kaj pomenja za naše slovenske izseljence v Ameriki ta dična in mogočna organizacija. Mi vemo, koliko solza je že posušila z oči vdov in sirot slovenskih izseljencev! Koliko bede je olajšala med njimi! Koliko gorja preprečila! Koliko neizmerno dobrega storila, to pa ne samo gmotno, temveč tudi versko in narodno. Da, v resnici velika, ljubeča in dobra „mati“ ameriških Slovencev je bila od svojega začetka do danes. Veliki naši možje, kakor pokojni Rev. Šušteršič, Monsig. Buh, in še sedaj živeči dekan Šavs so bili tisti glavni možje, ki so to veliko organizacijo omogočili in ji dali krepko podlago za ves poznejši razvoj. Domovina se danes spominja teh velikih mož in jim je hvaležna za njih delo.

Še več. Domovina se zlasti v tem trenutku, ko prvič pozdravlja zastopnike te velike organizacije tu na slovenskih tleh, zaveda tudi velike in ogromne koristi, katere je imela tudi ona od nje. Koliko grenkih solza z oči vdov in sirot, starih in zapuščenih mamic je obrisala tudi tu v domovini! Koliko slovenskih domov je rešila gotovega propada! Koliko težke bede je olajšala! Da, bratje, domovina se danes zaveda svoje velike hvaležnosti, katere je dolžna vaši dični Kranjski Slovenski Katoliški Jednoti. Zato vas pa toliko prisrčneje pozdravlja in se Vam iskreno zahvaljuje za vse, kar ste za domovino storili. Zato prisrčno dobrodošli!

Toliko je že vaša organizacija storila dobrega za domovino. Ta sedanj! Vaš obisk pa naj prinese še novih koristi. Prišli ste, da pomagate proslaviti tu doma Vašega velikega soizseljenca škofa Barago; dalje, da pomagate tudi Vi vzbuditi večje zanimanje in ljubezen domovine do svojih izseljencev, da se začne z letošnjim letom popolnoma novo poglavje v zgodovini našega slovenskega izsljenišтва, poglavje, katerega bo pisalo ne več sebičnost in koristolovstvo, ampak medsebojna ljubezen. Domovina naj v prihodnjosti posveti svojim izseljencem vso svojo skrb in svojo ljubezen dobre matere, izseljenci pa naj ji ohranijo tudi v tujini ljubezen in zvestobo ljubečih otrok. Prišli ste tudi gotovo, da se napijete nove ljubezni in novega navdušenja do svoje lepe domo-

vine. Da, bratje in sestre, vaša lepa domovina se veseli vašega prihoda! Pridite in pogledite jo! Čutite se tu doma in ponesite pri svojem odhodu nazaj v tujino novo ljubezen in zvestobo do nje. Zato Bog z vami! Tudi za vse tiste, ki niso mogli v Vami sem.

Bog živi dično K. S. K. Jednoto v Ameriki. Njenemu številnemu članstvu pa pošiljamo iskrene pozdrave.

Kaj smo dolžni našim izseljencem na obisku.

Lansko leto smo v 3. številki izseljeniškega vestnika opozorili slovensko javnost na dolžnosti katere nalagajo obiski naših slovenskih izseljencev njihovim domačim in ožjim prijateljem kakor tudi celemu narodu, to je na vsem. Naj tu ponovimo te dolžnosti.

Ti izseljenci se bodo po nekoliko tednih vrnili nazaj vsak v svojo novo domovino.

Ni pa vseeno, s kakšnimi vtisi se bodo vračali.

Ti izseljenci bodo v tujini ali naši najboljši zavezniki in pomočniki, ali pa naši najnevarnejši sovražniki.

Ako bodo odhajali od nas z dobrimi vtisi, ogreli bodo v tujini vsak svojo naselbino z novo zvesto ljubeznijo do domovine in domačih, da bodo ostali zvesti svojemu narodu, da bodo radi in z veseljem veliko pošiljali domov. Še več pa bodo storili za našo domovino s tem, da bodo med svo-

jimi znanci in prijatelji tujih narodov širili dobro mnenje o naši državi.

Ako bodo pa dohajali iz domovine razočarani in vznevoljeni, bodo pa naši najnevarnejši sovražniki. Svojim prijateljem bodo odsvetovali obisk domovine in vedno manj jih bo prišlo domov. Zastrupili bodo med svojimi rojaki po naselbinah mnenje o domovini in z nevoljo do lastne domovine bo marsikdo prenehal pošiljati domov svoje prihranke. Zastrupili bodo pa tudi javno mnenje v tujih državah o nas, ki nam že itak ni posebno prijazno.

Zato je dolžnost vseh javnih činiteljev in vsakega zasebnika, da vsak stori svojo dolžnost, da jim osladimo te ure njihovega bivanja med nami in naredimo na nje kar najugodnejši vtis. Največ morejo pa glede tega storiti ali škodovati razni državni uradniki, carinarji, železniški sprevodniki, sopotniki po vlakih, postrežniki po hotelih in gostilnah. Zlasti ti naj se zavedajo, da so oni zastopniki svojega naroda in svoje države, da bodo izseljenci nas vse in naše razmere sodili največ po njihovem obnašanju do njih.

Pri tem namreč ne smemo pozabiti, s kolikim hrepenenjem se po letih odsotnosti vrača tak izseljenec domov! „Z vlaka bi skočil in poljubil to lepo zemljo!“ je vskliknil tak izseljenec, ko ga je vlak pripeljal čez mejo v domovino.

Kako brezsrčno je potem, ako se mu pa to njegovo navdušenje do domovine

doma tako zastrupi, da odhaja pred časom nazaj z opazko: „Nikdar več ne pridem!“ ali „Vsakdo je neumen, ki pride!“

Zato prosi Družba sv. Rafaela vse, cel narod, zavedajmo se sedaj te svoje dolžnosti. Izkazujmo tem svojim rojakom vso svojo bratsko ljubezen! Pozdravimo jih s prisrčnim „Dobrodošli!“ kjerkoli se snidemo z njimi, pa naj jih poznamo ali ne. Naši bratje so. Pokažimo jim, da so doma, ko so tukaj.

Pred Vašim odhodom nazaj v tujino pa bi imela družba sv. Rafaela še malo prošnjo do Vas.

Kako so nas zbolele bridke tožbe v Vašem časopisju v tujini, da Vas mati domovina pozablja in prezira.

Tega ne bomo tajili, ker je res.

Toda v opravičilo tega pa naj Vam povemo, da ni samo domovina kriva tega žalostnega pojava, ki je morda precej osamljen med narodi, da ste krivi tudi Vi, slovenski izseljenci. Vsi smo krivi.

Glavna krivda pa bila je v tem, ker ni bilo vezi med nami in Vami, ni bilo organizacije, ki bi vez med Vami in nami ohranjevala.

Družba sv. Rafaela bi bila rada most, ta vez med Vami in nami. Postala naj bi skupna organizacija Vas in nas, organizacija, kjer bi bili njeni člani tako mi tukaj doma, kakor Vi tam v tujini. V tujini ste raztreseni po naselbinah, ki so daleč, daleč

narazen. Pa ste vendar edini. Društva in časniki Vas družijo.

Poslužimo se istega sredstva tudi za boljšo in ožjo vez med Vami in nami. Pridružimo se vsi družbi sv. Rafaela. Družba je začela tudi s svojim lastnim glasilom „Vestnikom“, katerega imate v rokah. Danes je še majhen. Pa, ako ga boste podprli Vi v tujini, mi doma, pa bo zrastel, se krepil, kakor bo pač dobival podpore od Vas in doma. Zato, ko odhajate, ko nesete seboj našo ljubezen, naše pozdrave za se in svojce v tujini, nesite seboj tudi — idejo sv. Rafaelsko — to je — idejo skupnosti Vas in nas.

II.

Statistika izseljencev.

Izseljeniško statistiko sestaviti, bi kdo mislil, je v sedanjem času, ko mora imeti vsakdo, ki se poda v inozemstvo, potni list, jako enostavno, preštejejo se izdani, oziroma vidirani potni listi in zadeva je gotova. To pa ni zanesljivo, ker se marsikdo v zadnjem trenutku premisli in ostane doma, ali se vrne v najkrajšem času.

Tako sem ugotovil, da je od oseb, katerim so bili izstavljeni od 1. 1. 1929. do 31. 12. 1930. potni listi, ostalo okoli 900 oseb doma. Po izdanih potnih listih sestavljena statistika je torej statistika izstavljenih Potnih listov, ne pa statistika izseljencev.

Ravno tako je statistika, če se preštejejo po koncesijoniranih parobrodskih družbah prodani parobrodni vozni listki, nezanesljiva, ker je mnogo od kupovalcev vozni listkov bilo že v inozemstvu in potujejo ponovno tja. Tako statistiko je smatrati za statistiko prodanih vozni listkov, ne pa za statistiko izseljencev, to je oseb, ki so se izselile v inozemstvo.

Po statistiki izseljeniškega komisarijata v Zagrebu, ki bazira na številu prodanih

voznih kart, se je izselilo iz dravske banovine — v prekomorske kraje:

Leta 1921 . .	2.489	oseb
„ 1922 . .	440	„
„ 1923 . .	1.312	„
„ 1924 . .	1.197	„
„ 1925 . .	1.579	„
„ 1926 . .	2.131	„
„ 1927 . .	2.227	„
„ 1928 . .	3.162	„
„ 1929 . .	1.976	„
„ 1930 . .	1.671	„
Skupaj . .	18.164	oseb

in to brez izseljencev v kontinentalne države, kamor se je statistično od leta 1927 do sedaj izselilo 15.557 oseb.

Računa se, da imamo:

v Franciji . .	preko	16.000
„ Nemčiji . .	„	30.000
„ Holandiji . .	„	3.000
„ Belgiji . .	„	3.000

naših rojakov iz dravske banovine, ki se dosedaj niso mogli točno šteti za stalne izseljence, ker se nekateri vračajo za poletni čas domov, na primer gozdni delavci, drugi pa za zimski čas, na primer kmetijski delavci.

Ker je pa vendar važno ugotoviti celokupno število naših, v inozemstvu trajno bivajočih izseljencev, je izseljeniški referent banske uprave vpeljal po občinah štetje oseb, ki so se zadnjih 50 let izselile in ki so še sedaj v inozemstvu.

To štetje je bilo seveda tudi težavno, ker v nobeni občini ne vodijo evidenco svojih izseljencev. Mestno načelstvo v Mariboru na primer število svojih izseljencev v teku 5 mesecev ni moglo še ugotoviti, ravno tako tudi ne sresko načelstvo za ljubljansko okolico.

V ostalih srezih so županstva sicer ugotovila približno število oseb, ki so se zadnjih 50 let izselile in trajno ostale v raznih deželah naše emigracije. Večinoma ne vedo, kakšne so družinske razmere teh izseljencev. Šteli so torej samo osebe, ki so se podale v tujino in tam ostale, ne pa tudi njih v inozemstvu rojenih otrok.

Največ oseb se je izselilo iz onih krajev dravske banovine, v katerih zemlja ne obrodi toliko, da bi se moglo vse prebivalstvo doma preživljati, in iz krajev, kjer je izključena možnost zaslužiti potrebna sredstva za preživljanje. Iz tega sledi, da izseljevanje ni samo bolezen, ampak ljudska potreba.

Po ugotovitvah občinskih uradov se je stalno izselilo:

Iz sreza	Oseb
Kočevje	17.328
Novomesto	8.372
Krško	6.919
Murska Sobota	5.968
Logatec	4.788
Litija	4.747
Kamnik	3.930

Iz sreza	Oseb
Kranj	3.908
Dol. Lendava	3.094
Šmarje pri Jelšah	2.684
Celje	2.405
Dravograd	2.079
Čabar	1.906
Brežice	1.727
Gornji grad	1.652
Maribor levi breg	1.347
Maribor desni breg	1.276
Konjice	1.118
Laško	812
Slovenjgradec	804

Če prištejemo še izseljence iz ljubljanskega sreza in mesta Maribor dobimo rezultat, da se je iz dravske banovine izselilo okoli 100 000 oseb. Ta statistika nam samo kaže, koliko oseb, ki so se rodile v dravski banovini, se je trajno izselilo. Večinoma so ti naši izseljenci pa poročeni in imajo svoje v tujini rojene otroke pri sebi.

Občinski uradi naših izseljencev pa večinoma ne vedo, če je naš izseljenec poročen, še manj pa koliko ima otrok ali če so njih otroci tudi morda že poročeni in koliko oseb štejejo njih družine.

Računati se pa sme, da obstoji družina slovenskih izseljencev povprečno iz 3 oseb.

Potemtakem imamo iz dravske banovine preko 300.000 izseljencev v inozemstvu.

Tu pa niso všteti Slovenci iz Črnomeljkega sreza, iz slovenskega Primorja in iz slovenskega dela Koroške.

Kje se nahajajo izseljenci Slovenci?

	Oseb
1. V Zed. državah sev. Amerike okoli	250.000
2. „ Argentini	20.000
3. „ ostalih deželah južne Amerike	5.800
4. „ Kanadi	6.000
5. „ Avstraliji	200
6. „ Nemčiji	30.000
7. „ Franciji	16.000
8. „ Belgiji	3.000
9. „ Holandiji	3.000
Skupaj	336.000

To bi bila nekaka pogodena statistika naših izseljencev, ki nam pa brez posebnih detajlov ne more služiti za namene narodnega izseljeniškega programa. Kaj nam na primer pomaga, če vemo samo da živi med okoli 200.000.000 prebivalcev Zedinjenih držav severne Amerike 250 000 slovenskih izseljencev raztresenih po celi obširni državi, ki meri preko 9.000.000 kvadratnih kilometrov, ali kaj nam koristi vedeti, da se nahaja v obširni Avstraliji 200 slovenskih rojakov, raztresenih po ondotnih šumah.

V svrhu izvedbe narodnega izseljeniškega programa je potrebna celotna slika o nastanitvi in razmerah naših izseljencev.

Približno v enako svrhu, je bivši oblastni odbor, leta 1928 naročil ureditev Katastra izseljencev.

V tem Katastru se morajo zbirati vsi podatki o naših izseljencih.

Urejen je tako:

1. Vsak izseljenec mora imeti svojo popisnico in te popisnice morajo biti vložene po občinah.

2. Iz popisnice se prepíšejo imena in drugi podatki v imenski, alfabetični Kartotečni register, tako, da se izseljenca tudi najde, če ni znana njegova pristojna domovinska občina.

3. Vodi se seznam o naselbinah naših izseljencev s posebnimi razpredelkami in sicer:

- a) splošni podatki, to je opis nasebine, ondote razmere in število naših izseljencev,
- b) tam poslujoče podporne organizacije,
- c) kulturne institucije,
- d) tamkajšnji slovenski tisk,
- e) poslovne firme,
- f) adresar uglednih naših izseljencev v dotični nasebini.

Tako na primer je iz izseljeniškega katastra razvidno, kje se nahajajo podporna društva naših izseljencev in o tem poglavju mislim, da ne bo odveč če navedem tukaj nekaj podatkov.

1. Slovenski izseljenci so že leta 1894 v Jolietu Ill. ustanovili Kranjsko Slovensko Katoliško Jednoto, ki šteje danes 242 včlanjenih društev s 34.500 članov in 2,600.000 Dol to je 143 mlijonov Din premoženja. Ta Jednota vzdržuje svoj lastni časopis, ki se imenuje „Glasilo K. S. K. Jednota“, ki izhaja v Clevelandu.

2. Leta 1904 so ustanovili naši rojaki večinoma delavskega stanu, v Chicagi Slo-

vensko Narodno podporno Jednoto, ki šteje danes 732 včlanjenih društev, 63.500 članov, katere skupna gotovina je znašala dne 31. 12. 1830 5,105.729 Dol. to je okroglih 226 milijonov Din. Ta Jednota izdaja svoj lastni dnevnik „Prosveta“.

3. Leta 1908 se je ustanovila v Ely Minn Jugoslovenska Kat. Jednota, ki šteje danes 217 včlanjenih društev in ima lastno glasilo „Nova Doba“.

4. Leta 1908 se je ustanovila v Chicagi Slovenska svobodomiselna podporna zveza, ki šteje sedaj 222 včlanjenih društev z 12 tisoč članov katere glasilo je dnevnik „Enakopravnost“.

5. Leta 1910 se je ustanovila v Clevelandu „Slovenska Dobrodelna zveza“, ki ima 53 včlanjenih društev z 10 000 člani za svoje glasilo ima dnevnik „Ameriška domovina“.

6. Zapadna Slovenska zveza v Deverju Colo, ima 41 včlanjenih društev z 3.000 člani.

7. Jugoslovanska podporna zveza Sloga ustanovljena leta 1915 ima 18 včlanjenih društev z 3.000 člani.

8. Slovenska Hrvatska zveza v Calumetu ima 26 včlanjenih društev z 2.000 člani.

9. Družba sv. Družine v Jolietu, ustanovljena leta 1914 ima 17 včlanjenih društev z 1.900 člani.

10. Slovenska ženska zveza v Chicagi, ustanovljena leta 1926, ima 32 včlanjenih društev z 500 člani.

Dovolite, da omenjam, da so taki in enaki podatki podlaga za izvrševanje na-

rodnega izseljeniškega programa, kakor ga je sprejel na svoji zadnji seji izseljeniški sosvet družbe sv. Rafaela in sicer, ako smem izreči neko primero, potreben je kataster izseljencev v isti meri, kakor na primer policijski zглаševalni urad za poslovanje državnih uradov.

To bi bili podatki, ki se zbirajo lahko v domovini. Enako važni so pa tudi podatki, ki se dobe samo iz naselbin naših izseljencev. Ali kako jih dobiti? potom naših konzulatov? morda potom nekaterih, večinoma imajo pa premalo osobja za tako delo.

Leta 1928/29 je oblastni izseljeniški urad stopil v stik z naobraženimi našimi izseljenci v vseh deželah naše emigracije. Občudovanja vredno in na široki podlagi se je odgovorilo. Seveda so pričakovali za to iz domovine hvaležni odmev.

Za tako zvezo z zaupniki naših izseljencev mora pa biti avtoritativno splošno zaupanje vživajoča osebnost, ki nosi ime izseljeniškega značaja, ker na to osebnost se obračajo potem tudi naši izseljenci z raznimi prošnjami, katerim se mora, kolikor mogoče ugoditi, sicer bi trpelo zaupanje.

Ta naloga je važna in izseljeniški sosvet družbe sv. Rafaela, bo moral razmotrivati kateri faktor v domovini bi bil najbolj primeren upostaviti zvezo potom zaupnikov z našimi izseljenci. Povdarjam pa, da bi mogla ta osebnost vživati splošno zaupanje pri vseh strankarskih frakcijah naših izseljencev.

III.

Dva velika uspeha družbe sv. Rafaela.

Letošnjo leto, smo dosegli pri družbi sv. Rafaela dva nova velika uspeha, ki dajeta najboljše nade za naše prihodnje uspešnejše delovanje, za varstvo in pomoč slovenskega izseljenca.

1. Izseljeniški svet za dravsko banovino, ki je bil sklenjen pri lanskem občnem zboru, je postal dejstvo. Dne 14./4. in 24./4. 1931 je sklical predsednik naše družbe razne zastopnike cerkvene in svetne oblasti, finančnih, trgovskih, delavskih kulturnih, kmetijskih organizacij k posvetovanju, pri katerem so bili zastopani:

Banska uprava, oddelek za socialno politiko in narodnega zdravja v Ljubljani,
Delavska zbornica v Ljubljani,
Javna borza dela v Ljubljani,
Županska zveza v Ljubljani,
Jugoslov. strokovna zveza v Ljubljani,
Narodna socialna zveza v Ljubljani,
Prosvetna zveza v Ljubljani,
Društvo slov. bančnih zavodov v Ljubljani, predsednik g. generalni ravnatelj dr. Slokar.

Škofijski ordinarijat v Ljubljani,

Kmetijska družba v Ljubljani,
Slovenska krščanska ženska zveza v
Ljubljani in odbor družbe sv. Rafaela za
varstvo izseljencev.

Izseljeniški svet so pozdravili tudi naši
slovenski misijonarji, ki delujejo v Franciji,
Belgiji in Holandiji.

2.) Za drugi uspeh pa smo hvaležnost
dolžni samo prevz. g. škofu Rožmanu. V
svoji veliki ljubezni in skrbi za slovenske
izseljence je določil za letošnje pomladanske
pastoralne konference pretresovanje vpra-
šanja, kako naj domači dušni pastir skrbi
za svoje župljane, ki so se izselili začasno
v tujino?

Tako so se po celi škofiji na dekanji-
skih konferencah vsi naši čč. gg. duhovniki
razgovarjali in posvetovali, kaj in koliko bi
se dalo še več narediti za naše slovenske
izseljence v tujini. Uspehi teh posvetovanj
bodo gotovo dalekosežni, saj vemo, kako
velik upliv ima naša slovenska duhovščina
na vse mišljenje in delovanje našega ljud-
stva. Na več dekanjskih konferencah je na
povabilo gosp. dekanov predaval predsednik
družbe sv. Rafaela. Vendar o vsem tem
bomo poročali v prihodnji številki. Za da-
nes pa se družba sv. Rafaela prevz. gosp.
škofu kar najiskreneje zahvaljuje za to ve-
liko pomoč.

IV.

Onim, ki se bodo udeležili izseljeniškega kongresa.

Dne 26. junija t. l. bo otvorjen v Ljubljani izseljeniški kongres, ki se bo nadaljeval v Zagrebu končal pa v Beogradu. Kongres priredijo izletniki, naši rojaki, ki so se izselili pred leti radi neznosnih razmer v domovini v Ameriko. Povod za to jim dajo sedanje zelo neugodne razmere v Ameriki, ki imajo že sedaj za posledico, da ameriška vlada brezposelne izseljence deportira ali deportira. Da je to za naše izseljence zelo bridko, je verjetno, in da bi jim vsak rodoljub moral pomagati je brezdvomno človeška dolžnost. Vendar pa temu ni povsem tako, ker nimajo vsi naši rojaki, še manj pa tujci človekoljubna srca. Siromašni brezposelni naši rojaki obračajo svoje oči v našo domovino, iz katere dobijo od časa do časa to tolažbo, da jih ni pozabila. O tem se hočejo prepričati ameriški rojaki in izletniki in ugotoviti hočejo v koliko je domovina v položaju, sedaj, ko je kriza v Ameriki nevzdržljiva, pomagati svojim ameriškim rojakom.

Izseljeniški kongres je zamišljen po tukajšnjem naziranju za neko skupno posve-

tovalnico izseljencev in onih, ki hočejo sodelovati pri reševanju izseljeniškega vprašanja, posebno pa bodo na kongresu dobrodošli dobri nasveti za rešitev izseljeniškega in problema za izboljšanje situacije naših izseljencev iz sedanjega zelo neugodnega položaja.

Naloga tukajšnjih udeležencev bo, našim bratom in sestram, ki so dospeli iz svoje nove domovine, takorekoč razgledovati po stari domovini, dokazati kako bo v domovini, ako se vrnejo, skrbjeno za te izseljeniške povratnike.

Na prvi pogled bodo ameriški rojaki vznemirjeni o ljubeznivosti domovine, deležni bodo slovesnega sprejema, godba jim bo zasvirala, da se jim bo hotelo od veselja plesati, pevski zbori jim bodo zapeli prekrasne narodne pesmi, da se bo marsikateremu od ginljivosti zarosilo oko, povabilo se jih bo na banket, vozili se bodo po avtomobilih, vožnja po železnici bo znižana itd. Ob tako dobro obloženi mizi in serviranju raznih udobnosti bodo rojaki iz Amerike mislili tukaj je dobro biti in vsak kongresist bo izračunal kolikim trpečim in stradajočim rojakom v Ameriki bo življenje olajšal, ker domovina ima vsega dovolj tudi dobrega srca ji ne manjka. In domovina bi tudi vsem rada pomagala, vsi so pa tudi lahko prepričani, da je domovina odkritosrčna, ali . . .

Gospodje kongresisti bodo morali v zvezi z našimi finančniki na tem kongresu usta-

navljati neko posebno institucijo, katere nalogo bo zbirati kapital za ustvarjenje podjetij, v katerih se bo proizvajalo take predmete, katere mora sedaj naša država za tukajšnje potrebe uvažati in za predmete, katere se bo lahko izvažalo.

Dokler se ne bo skrbelo v tem smislu za odpravo brezposelnosti tudi pri nas, je nevarna igra vabiti naše izseljence, kar v splošnem v domovino in aranžirati na debelo njih povratek . . .

Naloga kongresa bo torej razčistiti posebno vprašanje zaposlitve v domovini in možnost vrnitve v Ameriko. Ta dva problema sta pri momentanem reševanju izseljeniškega vprašanja najtežja. V tem pogledu bomo delovanje kongresa po vseh naših močeh podpirali in ker je vodstvo kongresa v izkušenih rokah bivših in sedanjih izseljencev mora biti uspeh tudi popoln, ker naravnega bogastva imamo v domovini dovolj, treba je samo stvarne in strokovne organizacije in nesebičnega sodelovanja vseh slojev.

Ko je l. 1929 predsednik družbe sv. Rafaela, naš izkušeni izseljeniški povratnik g. P. Kazimir Zakrajšek zapisal v knjižici „Izseljencem na pot“ resne svarilne besede za odvrčanje naših rojakov od izseljevanja, je tem svarilom malokdo verjel, ako se bi pa sedaj na izseljeniškem kongresu stvarno razpravljalo o knjižici „Izseljencem na pot“, mu bo kongres gotovo izrekel svoje priznanje.

Mnogo pričakujemo od izseljeniškega kongresa.

V.

Važno za izletnike Kranjske Slovenske Katoliške Jednote.

1. Cunard Line je poskrbela, da bo garderoba za prtljago brezplačna v hotelu Miklič.

2. Izletniki dobe vsa potrebna pojasnila v pisarni družbe sv. Rafaela za varstvo izseljencev, ki se nahaja v palači delavske zbornice na Miklošičevi cesti, v bližini glavnega kolodvora.

3. Dne 12. julija 1931 bo v Borovnici (to je 21 km od Ljubljane) daroval novo mašo g. Avgustin Svete. Ker je g. Svete rojen v Ameriki in je Borovnica zelo romantičen kraj, se bodo ta dan zbrali vsi izletniki S. K. K. J. pri tej redki slavnosti.

4. Dne 19. julija 1931 bo v Ljubljani velika Baragova slavnost, pri kateri ne sme manjkati niti eden izletnikov K. S. K. J.

5. Na pokopališču na Viču pri Ljubljani počiva soustanovitelj K. S. K. J. Rev. Frančišek Šušteršič. Grob se nahaja na desni strani pri cerkvi. Gotovo bodo vsi izletniki K. S. K. J. počastili grob tega izseljeniškega pionirja.

6. 25. 7. romanje k Mariji Pomočnici Slovencev na Brezje.

Podrobni sporedi bodo objavljeni v Slovcu.

**Zabeležnica vtisov izleta
po kraljevini Jugoslavije leta 1931.**

Zabeležnica vtisov izleta po kraljevini Jugoslavije leta 1931.

**Zabeležnica vtisov izleta
po kraljevini Jugoslavije leta 1931.**

**Zabeležnica vtisov izleta
po kraljevini Jugoslavije leta 1931.**

Kranjska Slovenska Katoliška Jednota

glavna pisarna 1004 N. Chicago
St. Joliet. Ill.

ustanovljena 2. aprila 1894, najsta-
rejša slovenska podporna jednota
v Ameriki, 20 000 članov, 3 milijone
dolarjev premoženja, 235 društev,
lastni tednik

**Glasilo K. S. K. Jednote
Cleveland Ohio**

6117 St. Clair Ave.

The North American Trust
Company. Edina slovenska
banka v Clevelandu Ohio.
Glavni urad 6131 St. Clair
Ave Cleveland. Celotno pre-
moženje nad 5 milij. dolarjev.

Jugoslovenska Kat. Jednota

ustanovljena 1898. Glavni urad Ely
Minnesota ima 203 včlanjena dru-
štva, lastno glasilo tednik

NOVA DOBA, ki izhaja v Clevelandu.

Slovenska ŽENSKA ZVEZA

ustanovljena 19. decem-
bra 1926, pisarna 1845 W.
22 nd St. Chicago, lastno

GLASILO ZARJA

Zapadna Slovenska Zveza

pisarna se nahaja 4825 Washington St.
Denver Col. Glasilo:

AMERIŠKI SLOVENEK

1849 W. 22 nd St. Chicago

Družba sv. Družine

ustanovljena 29. novembra 1914, pisarna
501 Lime St. Joliet Ill, izplača svojim
članom zavarovalnine in podpore.

HRANILNICA

**DRAVSKE BANOVINI, LJUBLJANA, prej
Kranjska hranilnica v Ljubljani,**

HRANILNICA

DRAVSKE BANOVINI, MARIBOR,

HRANILNICA

**DRAVSKE BANOVINI, podruž. CELJE, prej
Južnoštajerska hranilnica v Celju,**

Najvarnejše vlaganje denarja.

so pupilarno varni denarni zavodi Dravske banovine, katera tudi jamči za vse njihove obveznosti z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnice dajejo komunalne, hipotekarne kredite, kredite na kratko dobo in proti amortizaciji, menične kredite, posojila na zastavo vrednostnih papirjev, izdajajo garancije in posredujejo vse posle denarnih zavodov.

Vloge sprejemajo na hranilne knjižice in v tekočem računu.

Najugodnejše obrestovanje.

